

Załącznik Nr 3 do Uchwały Nr XIII/142/16

RADY MIEJSKIEJ KOŚCIANA

z dnia 17 marca 2016 r.

OPIS PROCESU WYPROWADZANIA ZE STANU KRYZYSOWEGO OBSZARÓW GMINY

(wyciąg z Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Poprzemysłowych Miasta Kościana na lata 2010-2015)

Rozdział 3. Założenia Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Poprzemysłowych dla miasta Kościana

3.1. Okres realizacji Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Poprzemysłowych dla miasta Kościana

Okres realizacji Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Poprzemysłowych dla Miasta Kościana został ustalony na lata 2010 – 2015. Pięcioletni okres obejmujący Program jest wystarczający do realizacji wszystkich zadań inwestycyjnych zawartych w niniejszym opracowaniu i jednocześnie pozwala na pierwsze oceny skutków podjętych działań. Ma on również związek z okresem programowania funduszy strukturalnych Unii Europejskiej na lata 2007 – 2013, które mogą stanowić istotne źródło finansowania zadań w Programie. Nie oznacza to jednak, że wraz z nadejściem 2015 roku Program Rewitalizacji zostanie zakończony. Wraz z prowadzonym monitoringiem skutków Programu będzie on ewaluował i w miarę potrzeb oraz możliwości finansowania będzie rozszerzany na kolejne obszary wymagające wsparcia, w związku z tym ulegnie zmianie także jego horyzont czasowy.

3.2. Cele Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Poprzemysłowych miasta Kościana

Rewitalizacja zdegradowanych części miasta oraz terenów poprzemysłowych jest procesem złożonym, wieloaspektowym i oddziałującym na wszystkie sfery życia mieszkańców miasta. Wymaga skoordynowanych działań ze strony samorządu, przy udziale partnerów społecznych. Program Rewitalizacji jest narzędziem pozwalającym na niwelację niekorzystnych zjawisk i zapewnienie możliwości trwałego rozwoju obszarów problemowych. Jego zintegrowany charakter wymaga odpowiedniej hierarchizacji celów wyznaczonych do osiągnięcia. Celem głównym Programu jest:

Osiągnięcie trwałego i zrównoważonego rozwoju miasta Kościana oraz poprawa jakości życia lokalnej wspólnoty poprzez podjęcie działań w sferze przestrzennej, społecznej i gospodarczej zmierzających do wyrowadzenia zdegradowanych obszarów miasta z sytuacji kryzysowej.

Cel główny będzie realizowany przez cele strategiczne wyznaczone w kontekście poszczególnych terenów objętych rewitalizacją. Kolejnym szczeblem będą cele operacyjne dotyczące poszczególnych sfer życia, a ich osiągnięcie będzie zależne od realizacji wyznaczonych zadań na obszarach rewitalizowanych. Cele strategiczne i operacyjne zostały przedstawione w dalszej części opracowania przy opisie poszczególnych obszarów objętych Programem Rewitalizacji.

DIAGNOZA POZWALAJĄCA NA WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI

(wyciąg z Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Poprzemysłowych Miasta Kościana na lata 2010-2015)

3.2. Kryteria wyboru obszarów rewitalizowanych w ramach PROMP miasta Kościana

Ogólnym wyznacznikiem decydującym o opracowaniu PROMP – u jest wyraźny kryzys miejski lub zapotrzebowanie na odnowę społeczno – gospodarczą. Zgodnie z wytycznymi Instytucji Zarządzającej WRPO na lata 2007–2013 do opracowywania Zintegrowanych Programów Rozwoju Obszarów Miejskich tereny przewidziane do rewitalizacji wyznaczono w procesie rzetelnej i pogłębionej analizy stanu wyjściowego. Na podstawie dostępnych danych statystycznych, wyników przeprowadzonych ankiet oraz konsultacji z mieszkańcami, przedsiębiorcami i pracownikami jednostek miejskich wyodrębniono obszary, których obecny stan wskazuje na konieczność podjęcia działań rewitalizacyjnych. Wśród nich znalazły się zarówno obszary typowo miejskie (centrum miasta), jak i poprzemysłowe.

Kryteria, które wzięto pod uwagę przy wskazaniu zdegradowanych obszarów miejskich do rewitalizacji, podzielono na główne oraz pomocnicze. Wyróżnienie kryteriów głównych wynika z faktu, iż stanowią one również podstawę do wskazania obszarów mieszkalnictwa (wymienione

kryteria zostały wskazane w Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa).

Oznacza to, iż pomoc publiczna (jeśli będzie uruchomiona) będzie mogła być przeznaczona na remonty części wspólnych budynków mieszkalnych. W poprzednim okresie programowania zasady udzielania pomocy publicznej nie zezwalały na realizację tego typu przedsięwzięć.

Na etapie delimitacji obszarów wymagających rewitalizacji wykorzystano następujące kryteria:

1. Kryteria główne:

- niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej (W1) – mierzony liczbą aktywnych podmiotów gospodarczych wpisanych do ewidencji podmiotów gospodarczych, na 1000 mieszkańców osiedla w 2008 r.,
- wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia (W2) – mierzony liczbą rodzin korzystających z pomocy społecznej, na 1000 mieszkańców osiedla w 2008 r.,
- porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego (W3) – mierzony liczbą budynków wybudowanych przed 1989 r. w stosunku do ogólnej liczby budynków (dane za 2002 r.),
- wysoki poziom osób w wieku poprodukcyjnym (W4) – mierzony liczbą osób w wieku poprodukcyjnym w przeliczeniu na 1000 mieszkańców osiedla w 2008r.,
- wysoki poziom przestępczości i wykroczeń (W5) – mierzony liczbą popełnionych przestępstw, wykroczeń i podejmowanych przez Straż Miejską interwencji przeciwko łamaniu porządku publicznego na 1000 mieszkańców osiedla w 2008r.

2. Kryteria pomocnicze:

- liczba obiektów wpisanych do rejestru zabytków i gminnej ewidencji zabytków (W6) – liczba bezwzględna obiektów na danym osiedlu,
- wysoki poziom obciążenia ekonomicznego (W7) – mierzony liczbą osób w wieku nieprodukcyjnym w stosunku do osób w wieku produkcyjnym w 2008r.,
- analiza wyników ankiet (W8) – liczba wskazań poszczególnych obszarów miasta, jako obszarów wymagających podjęcia działań rewitalizacyjnych.

3.3. Delimitacja obszarów wymagających wsparcia

Delimitacja obszarów kwalifikujących się do wsparcia i umieszczenia w niniejszym Programie została oparta na kryteriach głównych i pomocniczych, wśród których znalazły się te

niekorzystne zjawiska, dla których było możliwe zbadanie ich rozkładu przestrzennego. Przedstawiona analiza odnosił się do jednostek pomocniczych utworzonych w mieście – 9 osiedli, natomiast dane w niej zaprezentowane w większości przypadków przedstawiają stan na koniec 2008 r. Zastosowano mieszane kryteria wyboru obszarów wymagających działań rewitalizacyjnych i skorzystano z kryteriów stosowanych w ramach programu ZPORR, kryteriów stosowanych w ramach Inicjatywy Wspólnotowej URBAN II, a także kryteriów odnoszących się do wspierania działań z zakresu mieszkalnictwa.

Dla zwiększenia czytelności analizy danych, występowanie poszczególnych zjawisk zaprezentowano na mapach poglądowych różnym nasyceniem kolorów.

Dla wskaźników, gdy wyższy poziom oznacza gorszą sytuację niż średnio w mieście:

- czerwony oznacza wartość wskaźnika minimum 1,5 razy większą niż średnia dla miasta,
- pomarańczowym 1,2 razy większą (do 1,5 razy),
- żółtym większą (do 1,2 razy).

Dla wskaźników, gdy niższy poziom oznacza gorszą sytuację niż średnio w mieście:

- czerwony oznacza wartość wskaźnika niższą niż średnia dla miasta pomnożona przez 0,5,
- pomarańczowy niższa niż średnia dla miasta pomnożona przez 0,8,
- żółty niższą od średniej.

Obszary niewyróżnione kolorami nacechowane są wskaźnikami lepszymi od średniej dla całego miasta. Oczywiście nie dla każdego wskaźnika występują wszystkie kolory, wartości skrajne lub pośrednie mogą po przeliczeniu nie wystąpić.

3.3.1 Wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej (W1)

Zbadanie rozmieszczenia przestrzennego prowadzenia działalności gospodarczej na poziomie gminy nie jest możliwe w oparciu o dane statystyczne publikowane przez Główny Urząd Statystyczny. W celu zbadania rozkładu przestrzennego zjawiska w poszczególnych osiedlach Kościana wykorzystano więc dane dotyczące ilości aktywnych podmiotów gospodarczych (osób fizycznych) wpisanych do ewidencji działalności gospodarczej Urzędu Miejskiego Kościana na koniec 2008 roku oraz dane pochodzące z Urzędu Stanu Cywilnego w Kościanie.

Tab. nr 31. Rozkład przestrzenny podmiotów gospodarczych w Kościanie.

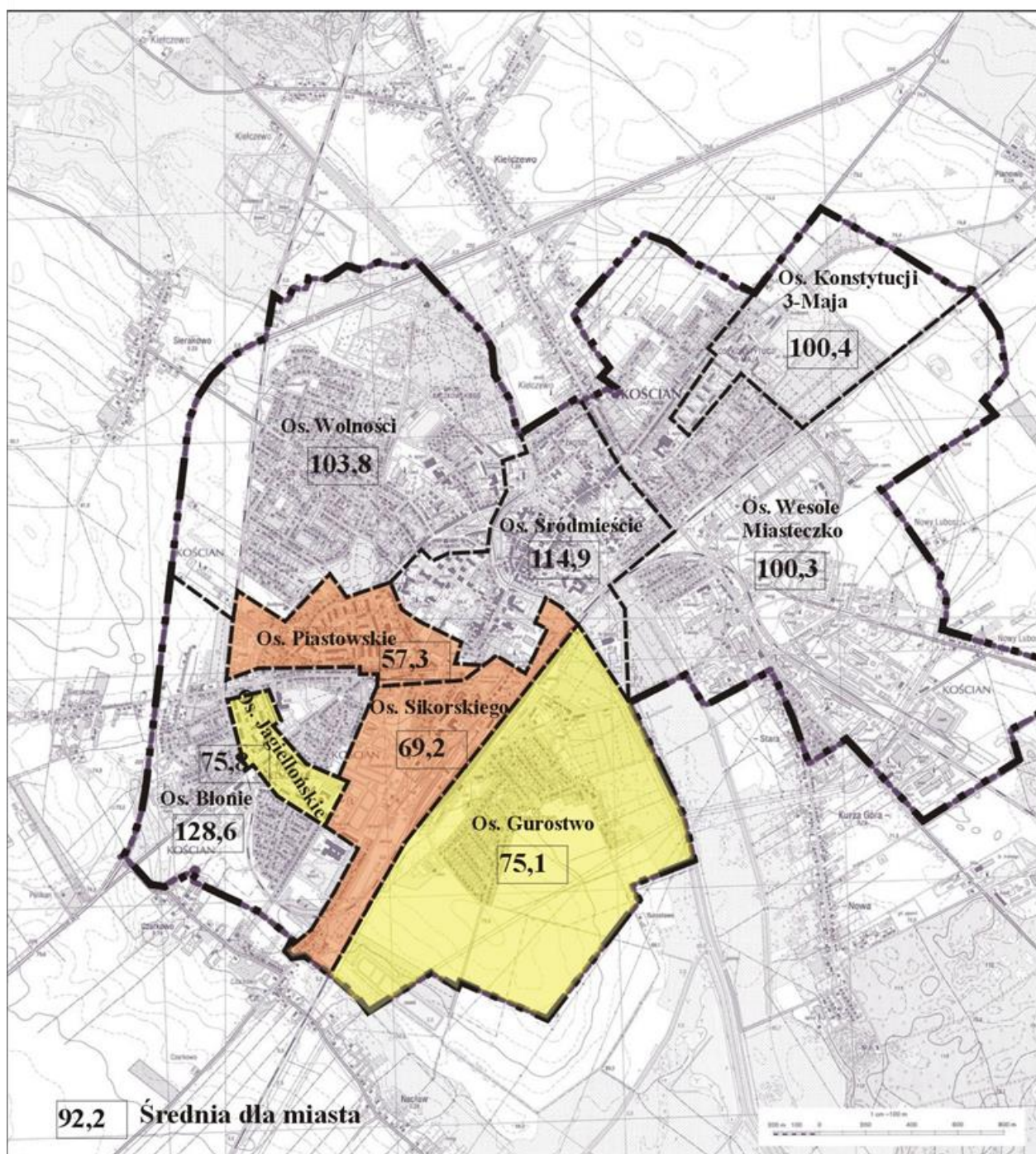
Osiedle	aktywne podmioty gospodarcze (stan na koniec 2008 r.)	Mieszkańcy osiedla (stan na koniec 2008r.)	Udział w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych (%)	Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych przypadających na 1000 mieszkańców
---------	---	--	--	--

Wesołe Miasteczko	365	3639	16,3	100
Śródmieście	274	2384	12,2	115
Wolności	467	4501	20,9	104
Sikorskiego	87	1257	3,9	69
Błonie	282	2193	12,6	129
Piastowskie	211	3684	9,4	57
Jagiellońskie	218	2875	9,7	76
Konstytucji 3 – Maja	209	2081	9,3	100
Gurostwo	127	1693	5,7	75
Kościan	2 240	24 306	100	92

*Źródło: ewidencja działalności gospodarczej Urzędu Miejskiego w Kościanie/Urząd Stanu
Cywilnego*

Najwyższy udział w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych wynoszący ponad 20% występuje na os. Wolności. Znaczący udział występuje także na os. Wesołe Miasteczko, os. Błonie i w Śródmieściu. Natomiast najniższy udział zanotowano na os. Sikorskiego (4%) i os. Gurostwo. Jednak ze względu na zróżnicowanie powierzchni oraz dysproporcje w liczbie mieszkańców poszczególnych osiedli obliczono wskaźnik liczby aktywnych podmiotów gospodarczych (osób fizycznych) na 1000 mieszkańców. Dla miasta wynosi on 92 na 1000 mieszkańców (i jest niższy niż wartość referencyjna dla Wielkopolski wynosząca – 102 na 1000 mieszkańców). Cztery osiedla charakteryzują się niższym wskaźnikiem niż średnia dla miasta. Są to w kolejności od najniższego os. Piastowskie, os. Sikorskiego, os. Gurostwo i os. Jagiellońskie. Dodatkowo dwa osiedla – Wesołe Miasteczko i Konstytucji 3 – Maja, choć nie przekraczają wartości średniej dla miasta, to przekraczają wartość referencyjną dla województwa. Z kolei najwyższy współczynnik uzyskało os. Błonie, Śródmieście i os. Wolności.

Ryc. nr 9 Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców obszaru.

Źródło: opracowanie własne.

3.3.2 Poziom ubóstwa i wykluczenia (W2)

Zbadano rozmieszczenie wg miejsca zamieszkania rodzin, które w 2008 korzystały z pomocy społecznej, w oparciu o dane z Ośrodka Pomocy Społecznej. Ze względu na różną powierzchnię oraz dysproporcje w liczbie ludności poszczególnych osiedli, dane przeliczono na 1000 mieszkańców obszaru, co pozwoli porównywać uzyskane dane. W 2008 r. 664 rodziny

skorzystały z pomocy Ośrodka, co odpowiada 27,32 rodzinom na 1000 mieszkańców miasta. Na czterech osiedlach liczba wskaźnik jest wyższy niż średnia dla miasta tj. w kolejności rosnącej os. Gurostwo, os. Piastowskie, os. Sikorskiego i os. Śródmieście.

Tab. nr 32 Liczba rodzin, którym przyznano pomoc społeczną w podziale na osiedla w 2008r.

Osiedle	Rodziny, którym przyznano pomoc społeczną w 2008r.	Mieszkańcy osiedla (stan na koniec 2008r.)	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców*
Wesołe Miasteczko	99	3639	27,21	76,17
Śródmieście	120	2384	50,34	140,94
Wolności	98	4501	21,77	60,96
Sikorskiego	62	1257	49,32	138,11
Błonie	28	2193	12,77	35,75
Piastowskie	114	3684	30,94	86,64
Jagiellońskie	63	2875	21,91	61,36
Konstytucji 3 – Maja	23	2081	11,05	30,95
Gurostwo	57	1693	33,67	94,27
Kościan	664	24 306	27,32	76,49

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie

* Poziom ubóstwa i wykluczenia obliczono dla miasta, uwzględniając liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców obszaru, natomiast wartość referencyjna wskaźnika dla województwa podawana jest jako liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców obszaru (62 os. na 1000 mieszkańców). W celu porównania kryterium dla miasta i dla województwa przemnożono liczbę rodzin przez 2,8 (tyle wyniosła podawana przez GUS przeciętną liczbę osób w gospodarstwie domowym w Wielkopolsce w 2008r.)